

Utnyttjande av övertagningsrätt: Vård- och omsorgsnämndens beslut 1.9.2022 § 56: Ändringar i vård- och omsorgsnämndens klientavgiftsanvisning från med 1.7.2022 (punkterna 2 och 3)

Kommunstyrelsen 26.09.2022 § 305
1261/02.05.00/2021

Beredare

Vik. vård- och omsorgsdirektör Sirkku Pekkarinen-Keto,
fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi

Utnyttjande av övertagningsrätt beträffande vård- och omsorgsnämndens beslut om ändring av klientavgiftsanvisningen

Kommundirektören beslutade i samband med kommunstyrelsens sammanträde 12.9.2022 utnyttja sin övertagningsrätt beträffande vård- och omsorgsnämndens sammanträde 1.9.2022 § 56 (Ändringar i vård- och omsorgsnämndens klientavgiftsanvisning från och med 1.7.2021), punkterna 2 och 3. Ärendet bereds till kommunstyrelsens sammanträde för beslut 26.9.2022.

Med övertagningsrätt avses kommunstyrelsens, kommunstyrelsens ordförandes och kommundirektörens rätt att ta till behandling ett ärende i vilket en lägre myndighet i kommunens organisation har fattat beslut. Om övertagningsrätt bestäms i 92 § i kommunallagen. Övertagningsrätt kan utnyttjas i ett ärende i vilket en myndighet har fattat ett beslut.

Beslut om utnyttjande av övertagningsrätt ska fattas senast inom den tid inom vilken begäran om omprövning av beslutet ska framställas. Om begäran om omprövning har framställts över ett beslut, har kommunstyrelsen inte längre övertagningsrätt över beslutet som nämnden givit med anledning av begäran omprövning.

Vård- och omsorgsnämndens avgörande binder inte kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen har vid behandlingen av ärendet samma befogenheter som den lägre myndigheten haft, och då kommunstyrelsen utnyttjar sin övertagningsrätt är kommunstyrelsen förpliktad att fatta ett beslut i ärendet.

Kommunstyrelsen kan således fatta ett helt nytt beslut i ärendet som den tagit till behandling eller hålla det tidigare beslutet i kraft eller upphäva det eller ändra det eller besluta att remittera ärendet för behandling till vård- och omsorgsnämnden som fattat beslutet.

Lagen om klientavgifter 7 c §

I enlighet med 7 c § i lagen om klientavgifter får en kommun eller samkommun ta ut en månadsavgift av klienten för långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård och långvarig sluten vård. Avgiften får utgöra högst 85 procent av klientens månadsinkomster, från vilka avdrag enligt 10 c och 10 d § har gjorts. Om klienten omedelbart innan den service som avses i 1 mom. har inletts har levt i gemensamt hushåll i äktenskap eller samboförhållande och klientens inkomster är större än makens eller sambons inkomster, bestäms avgiften på basis av makarnas eller sambornas sammanräknade månadsinkomster. Avgiften får då vara högst 42,5 procent av makarnas sammanräknade månadsinkomster, från vilka de avdrag som avses i 1 mom. har gjorts. Om emellertid båda makarna eller samborna omfattas av

långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg, långvarig familjevård eller långvarig sluten vård, bestäms avgiften dock enligt vad som föreskrivs i 1 mom.

Enligt lagen om klientavgifter ska kommunen eller samkommunen när den bestämmer avgiften se till att klienten till sitt förfogande har ett belopp för personligt bruk, som för klienter inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och klienter inom långvarig familjevård ska vara minst 164 euro per månad och för klienter i långvarig sluten vård minst 110 euro per månad. I fråga om år 2022 har beloppet som står till förfogande för personligt bruk höjts enligt SHM:s anvisning så att för klienter inom långvarigt serviceboende med heldygnsomsorg och klienter inom långvarig familjevård kvarstår minst 167 euro per månad och för klienter i långvarig sluten vård minst 112 euro per månad.

Lagen om klientavgifter 10 e §

En kommun eller samkommun får för fortgående och regelbunden service i hemmet och för långvarig boendeservice ta ut en månadsavgift som bestäms utifrån antalet servicetimmar som skrivits in i servicebeslutet, klientens betalningsförmåga och familjens storlek.

Säkerställande av utkomst för äldre som bor på vårdhem

Minimibeloppet till förfogande för personligt bruk bör räcka till exempel till läkemedel, försäkringsavgifter, telefonavgift, tidningsprenumerationer, besök hos frisören/barberaren, fotvård, kläder, glasögon, tandvård och tandproteser, hygienartiklar samt resor för hälso- och sjukvård och sjukhusavgifter. För servicekostnaderna är det möjligt att ansöka om vårdbidrag eller höjt vårdbidrag samt bostadsbidrag. Då överraskande utgifter uppkommer är det möjligt att ansöka om utkomststöd.

Övriga inkomster eller egendom inverkar inte på vårdbidraget. På bostadsbidraget inverkar hushållets övriga medlemmars inkomster. På bidragsbeloppet inverkar förvärvsinkomster, kapitalinkomster och flera förmåner.

I fråga om läkemedelskostnader avdras från inkomsterna kostnader för läkemedel som ordinerats av yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, kliniska näringspreparat och bassalvor som klienten har rätt att få ersättning för med stöd av sjukförsäkringslagen. På basis av en utredning av klientens eller hans representant avdras läkemedelskostnaderna från inkomsterna som är grund för bestämmandet av avgiften enligt klientens läkemedelskostnader, dock högst till det belopp som motsvarar årssjälvriskens i kapitel 5 paragraf 8 i sjukförsäkringslagen.

Kostnader för andra än läkemedel, kliniska näringspreparat och bassalvor som ersätts enligt sjukförsäkringslagen avdras på ansökan av klienten eller hans representant till den del som yrkespersonen inom hälso- och sjukvården som ordinerat läkemedlen har bedömt att dessa är nödvändiga för klientens hälsa.

I majoriteten av kommunerna inom Västra Nylands välfärdsområde och i Helsingfors är minimibeloppet till förfogande för personligt bruk år 2022 167 euro per månad. Minimibeloppet är i Helsingfors, Esbo och sex kommuner i Västra Nyland inkl. Kyrkslätt 167 €. Bara i Grankulla betalar man ett högre minimibelopp. Det kommande välfärdsområdets nuvarande förslag är att från och med 1.1.2023 föreslås att minimibeloppet till

förfogande för personligt bruk inom Västra Nylands välfärdsområde är 167 €.

Vård- och omsorgsnämndens befogenheter enligt förvaltningsstadgan

I 18 § i förvaltningsstadgan bestäms att nämnden beslutar om detaljerade grunder för avgifter för verksamhet som är underställd nämnden.

Tidigare behandling av ärendet i vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden beslutade vid sitt sammanträde 1.9.2022 att minimibeloppet till förfogande för personligt bruk höjs till 200 euro per månad och likaså minimibeloppet inom serviceboende till 200 euro. Dessutom beslutade nämnden att klienterna inom serviceboende till utgången av år 2022 erbjuds avgiftsfria tjänster som främjar delaktighet, socialt umgänge och funktionsförmågan.

Vård- och omsorgsnämndens beslut vid sammanträdet 1.9 om ändring av minimibeloppet till förfogande för personligt bruk för klienterna inom serviceboende och serviceboende med heldygnsvård för tiden 1.10–31.12.2022 skulle gälla totalt cirka 200 klienter på privata vårdhem, Valkokulta, servicehuset och Lindgården. Kostnadseffekten för det här beslutet är cirka 20 000 € beroende på klientantalet.

Avgiftsfriheten för verksamhet som upprätthåller funktionsförmågan i fråga om serviceboende vid servicehuset gäller bara fem klienter och kostnadseffekten blir liten, bara 816 €.

Innan övergången till välfärdsområdet bör kommunerna i sina beslut om klientavgifter sträva efter de klientavgiftsnivåer som välfärdsområdet bestämmer, så att ändringen för kommuninvånaren från och med 1.1.2023 skulle vara så liten som möjligt.

Vård- och omsorgsnämndens beslut skulle också sysselsätta chefer och sekreterare inom tjänsterna för äldre, eftersom man i september–oktober för varje klient måste fatta ett nytt avgiftsbeslut för tre månader. Nya beslut skulle igen fattas från och med 1.1.2023.

Ständiga ändringar i minimibeloppet till förfogande för personligt bruk bidrar också till förvirring för klienten och minskar förtroendet för linjerna i beslutsfattandet.

Vård- och omsorgsnämndens protokollsutdrag 1.9.2022 § 56 ingår som kompletterande material.

Föredragande

Kommundirektör Tarmo Aarnio

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen beslutar

1

anteckna för kännedom effekterna av höjningen av minimibeloppet som en klient har till sitt förfogande på klientens utkomst.

2

att minimibeloppet som en klient inom serviceboende med heldygnsvård har till sitt förfogande förblir 167 euro per månad.

3.

att prissättningen av serviceboendet för äldre förblir enligt klientavgiftsanvisningen för serviceområdet för vård och omsorg.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutade enhälligt enligt förslaget.

För kännedom

Serviceområdet för vård och omsorg